

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Wmo toezicht 2020

Rapport aan de minister over de uitvoering van het
Wmo toezicht door de gemeenten in 2020

Inhoud

1	Inleiding 5
2	De opvattingen van wethouders over het Wmo toezicht 7
2.1	Inleiding 7
2.2	College van burgemeester en wethouders 7
2.3	Gespreksthema's 7
3	Hoofdpunten uit de enquête 11
3.1	Aanwijzen van een toezichthouder Wmo 11
3.2	Vastleggen van het onafhankelijk functioneren van het Wmo toezicht. 11
3.3	Processen voor een onafhankelijke rol van het Wmo toezicht 12
3.4	Werkprogramma 12
3.5	Reactief en pro-actief toezicht 12
3.6	Gebruik van informatie uit het Wmo toezicht 13
3.7	Openbaarmaking van rapporten en maatregelen 13
3.8	Opstellen en bespreken jaarverslag Wmo toezicht 14
3.9	Inspanningen en resultaten 14
3.10	Invloed maatregelen bestrijding Covid-19 15
	Bijlage 1 Verantwoording en resultaten enquête 16
	Bijlage 2 Stand van zaken aanbevelingen 2019 31

1 Inleiding

Achtergrond

De invoering van de Wmo 2015 legt de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke zorg en het toezicht hierop bij de gemeenten. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft ten aanzien van het Wmo-toezicht een belangrijke opdracht om jaarlijks te rapporteren aan de minister van VWS over de stand van zaken en de ontwikkelingen in dit domein. Daarnaast adviseert de IGJ de gemeenten bij vragen omtrent de inrichting en de uitvoering van het Wmo-toezicht. Dit rapport is gemaakt op grond van artikel 6.2 van de Wmo 2015 en gaat over de uitvoering van dit toezicht door de gemeenten. Deze rapportage over 2020 sluit aan op de rapportages van de IGJ uit vorige jaren over het Wmo toezicht.

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens uit de enquête onder 352 gemeenten in combinatie met de ervaringen die de inspectie opdoet in de samenwerking met Wmo toezicht en de vragen die zij van gemeenten en toezichthouders krijgt. De IGJ is wettelijk verplicht een beeld te geven van het Wmo-toezicht. Zij is daarbij afhankelijk van de medewerking van de gemeenten. De respons van de gemeenten op de enquête is lager dan vorig jaar (2019: 292 en 2020: 272). Het blijft teleurstellend dat niet alle gemeenten aan de enquête meewerkten (zie bijlage 1 voor de verantwoording en de resultaten van de enquête).

De vragenlijst voor de enquête in 2020 is bijna identiek aan die van 2019. Dit is gedaan op verzoek van de Tweede Kamer die graag de stand van het Wmo toezicht met die van voorgaande jaren wil kunnen vergelijken. Bij enkele vragen zijn de antwoordmogelijkheden om praktische redenen iets ingekort. Verder is een vraag toegevoegd over de invloed van de maatregelen rond de bestrijding van Covid-19 op het Wmo toezicht in 2020. De indeling van hoofdstuk 3 en bijlage 1 van het rapport over het Wmo toezicht 2020 is zoveel mogelijk gelijk gehouden aan die van voorgaande jaren.

Boodschap en conclusie

In het rapport over het Wmo toezicht 2019 gaf de IGJ aan dat het Wmo toezicht zich in de verkeerde richting beweegt. Een aantal aspecten waarop de IGJ het Wmo toezicht in haar rapportage beschouwt doet het nog steeds niet goed. Er is geen sprake van een verbetering in de situatie vergeleken met die van voorgaande jaren. De maatregelen in verband met de bestrijding van Covid-19 drukten een stempel op dit beeld en deze uitkomsten. Gemeenten en hun toezichthouders kozen er bijvoorbeeld voor om in 2020 het Wmo toezicht geheel stop te zetten, toezichtbezoeken uit te stellen of het toezicht anders uit te voeren dan gebruikelijk is.

Over het geheel genomen is afgaande op de ontvangen antwoorden op de vragenlijst het niveau van de kwaliteit van het Wmo toezicht nog steeds te laag, net zoals in voorgaande jaren het geval was. De IGJ blijft daarom van mening dat het tempo waarin gemeenten het Wmo toezicht invullen onvoldoende is om in Nederland te komen tot Wmo toezicht dat overal van voldoende niveau is.

Afgaande op de gesprekken die in het kader van dit rapport zijn gevoerd met de wethouders ziet de IGJ enkele positieve ontwikkelingen. De wethouders gaan naar eigen zeggen bij de nieuwe inkooprondes meer en meer over tot selectie aan de poort en stellen dat zij werken met scherpere kwaliteitseisen om de kwaliteit van de Wmo beter te bewaken en te borgen. Gemeenten lijken dan ook meer op zoek naar de balans tussen de 'voorkant' (inkoop, contractmanagement en relatiebeheer) en de 'achterkant' (het Wmo toezicht). Een andere ontwikkeling is dat de gemeenten zeggen meer te willen doen aan regionale samenwerking in het toezicht omdat dit de schaalgrootte oplevert die nodig is om het gewenste niveau te krijgen in het Wmo toezicht.

Aanbevelingen

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de stand van zaken van de aanbevelingen uit het rapport over Wmo toezicht 2019. De IGJ dringt erop aan dat die aanbevelingen die nog open staan voortvarend worden opgepakt.

In aanvulling daarop vindt de IGJ dat het stimuleren van de ontwikkeling van het gemeentelijke toezicht blijvende aandacht verdient zowel van de gemeenten als van de minister. Gemeenten die vooroplopen in de inrichting van hun Wmo toezicht hebben daarin een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten. Hun ervaringen en aanpak zouden gedeeld moeten worden binnen het landelijke kennisnetwerk dat nu op poten wordt gezet. In het bijzonder is het van belang dat de minister van VWS en de minister van BZK in samenspraak met de VNG alles in het werk stellen om de lokale democratische controle op de uitvoering van toezicht op de kwaliteit van de Wmo zou goed mogelijk te laten functioneren.

Gemeenten moeten nadrukkelijker kijken of zij binnen bestaande samenwerking bijvoorbeeld rond de inkoop ook het Wmo toezicht een plek kunnen geven en meer samen kunnen optrekken om zo het niveau van hun Wmo toezicht te versterken. Gemeente die nog niet samenwerken zouden dit alsnog moeten bekijken als optie om het hun lokale Wmo toezicht verder te versterken.

Het is belangrijk dat de ontwikkeling van scherpere kwaliteitseisen en goed contractmanagement zoals sommige gemeenten inzetten zich verbreedt naar alle gemeenten omdat dit niet alleen het Wmo toezicht sec ten goede komt maar - belangrijker nog - bijdraagt aan de kwaliteit van de Wmo.

2 De opvattingen van wethouders over het Wmo toezicht

2.1 Inleiding

In het rapport Wmo toezicht 2019 was gekozen voor het centrale thema dat zich richt op de vraag in hoeverre de gemeenteraden betrokken zijn bij het Wmo toezicht. Transparant en professioneel toezicht is immers een belangrijk element in het lokale democratische bestel. Het is onderdeel van de lokale checks and balances.

Het Wmo toezicht is net als andere zaken die in de gemeenten spelen een samenspel tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De wethouder zal – in de visie van de inspectie – het vraagstuk van Wmo toezicht moeten kunnen plaatsen binnen het grotere geheel en het verbinden met het bestaande beleid, de visie en de doelstellingen van de gemeente.

Voor het rapport over het Wmo toezicht 2020 is daarom aan de hand van gesprekken met een aantal wethouders een beeld gevormd van hoe zij hun verantwoordelijkheid voor het Wmo toezicht zien en welk belang zij daaraan hechten (zie bijlage 1 voor meer toelichting op de aanpak van die gesprekken).

2.2 College van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders (college) is het dagelijks bestuur van de gemeente. Het college zorgt onder andere voor het uitvoeren van wet- en regelgeving zoals de Wmo 2015. De gemeenteraad stelt de kaders, het college voert vervolgens het vastgestelde beleid uit. Het college bereidt de onderwerpen voor en maakt daarover voorstellen aan de raad. Het college moet verantwoording afleggen over het gevoerde beleid aan de gemeenteraad en heeft een actieve informatieplicht richting de gemeenteraad. De rol en taken van de wethouder zijn - ook wat betreft de uitvoering van de Wmo 2015 en het toezicht op de kwaliteit daarvan - terug te voeren op besturen en beheersen en verantwoording afleggen over het uitgevoerde beleid.

2.3 Gespreksthema's

Over het belang van het Wmo toezicht voor de kwaliteit van de Wmo

Alle wethouders waren in het gesprek eensluidend van mening dat het Wmo toezicht van belang is voor de kwaliteit van de Wmo. Sommigen zouden dat het belang van toezicht nog willen verbreden naar het hele lokale sociale domein. Toch zei een deel van de wethouders er lang niet altijd in te slagen om dat toezicht goed in praktijk te brengen. Voor sommigen is die toezichttaak nog steeds in ontwikkeling of ontbreekt de tijd en capaciteit en komt men er niet aan toe om het te doen zoals men het graag wil. Andere wethouders stellen zich op het standpunt dat niet zozeer het toezicht maar de inkoop voor hen een handvat is om te sturen op de kwaliteit. Kortom deze groep van gemeenten lijkt meer op zoek naar de balans tussen de 'voorkant' (inkoop en contractmanagement) en de 'achterkant' (het Wmo toezicht). Screening van nieuwe aanbieders speelt daarbij dan bijvoorbeeld een belangrijke rol. Gemeenten werken met een 'barrièremodel' om bepaalde aanbieders tegen te

houden. Ze richten met dit soort instrumenten de organisatie zo in dat zij voorkomen dat ze (achteraf) moeten sanctioneren. Ze onderkennen daarbij wel dat het dan ook zaak is om te zorgen dat er goede verbindingen zijn tussen die inkoop en het toezicht. Dit levert voor hen weer nieuwe vraagstukken op die aangepakt moeten worden. Zo werkt een van de wethouders naar eigen zeggen met een tweewekelijks overleg met beleid, kwaliteitstoezicht en contractmanagement, waarin signalen over kwaliteit besproken worden. De wethouders van de kleine gemeenten (minder dan 25.000 inwoners) gaven aan dat zij het toezicht in hun ogen niet zo nodig hebben. Door de kleine schaal waarop zij werken en de nabijheid van cliënten is er naar eigen zeggen snel zicht op signalen over problemen met de kwaliteit. Zij pakken dat dan op en corrigeren door het gesprek aan te gaan met de aanbieder of door de inkoop te beëindigen. Wethouders geven daarbij wel aan dat het moeite kost om de juiste mensen te vinden voor die inkoopfunctie en het contractmanagement.

Over de in te zetten middelen voor het Wmo toezicht

Voor de meeste wethouders is het niet duidelijk hoeveel geld ze eigenlijk denken nodig te hebben voor het toezicht. Ook bij wethouders die zeggen het toezicht uit te breiden naar bijvoorbeeld meer preventief toezicht of meer stimulerend toezicht is er feitelijk geen zicht op wat dit voor ze betekent in termen van benodigde middelen en capaciteit. Voor sommigen is het ook geen issue zeggen ze omdat er een tekort is op het Wmo budget en zij dus ook geen mogelijkheid hebben om meer dan de bestaande middelen in te zetten. Ook hier zijn er wethouders die in lijn met het versterken van de inkoop hun (extra) middelen liever daarop inzetten dan op meer toezicht. De meesten wijzen het idee af van standaardisatie of landelijke normering van de minimale inzet van middelen voor Wmo toezicht. Zij vinden dat die keuze hoeveel en waar aan de gemeente zelf is.

Over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij Wmo

In het rapport Wmo toezicht 2019 ging de IGJ in op het thema van de betrokkenheid van de raad bij het Wmo toezicht. De wethouders gaven op dit punt aan dat zij proberen om de raad zo goed mogelijk te informeren. Dat gebeurt dan meestal aan de hand van de (jaar)rapportages die doorgezonden worden aan de raad of het bespreken van de toezichtvisie en -kaders met de raad. Toch is de aandacht van de raad voor het Wmo toezicht ook in de ogen van de wethouders niet groot. Volgens de meeste wethouders is dat wat hun betreft ook genoeg aandacht en valt de mogelijke geringere aandacht van de raad voor dit onderwerp te verklaren doordat de raad met heel veel zaken bezig is. Wethouders die wel betrokkenheid van de raad ervaren zeggen dat dit eerder incidenteel is dan structureel, bijvoorbeeld als er publiciteit is over een calamiteit of over 'gedoe' met een aanbieder.

Over het centraliseren van het Wmo toezicht

De wethouders is gevraagd of zij voorstander zouden zijn van het idee om het toezicht landelijk op het gewenste niveau te krijgen door het te centraliseren. Geheel in lijn met de eerdere antwoorden over normering van de middelen bleek uit de gesprekken dat geen van de wethouders hierin mee gaat. Men ontkent niet dat er een probleem is met het niveau van het Wmo toezicht en dat toezicht beter kan. Maar de oplossing daarvoor zien zij niet in het aanstellen van een landelijke

toezichthouder. De oorzaken die aan het te lage niveau ten grondslag liggen zoals onvoldoende capaciteit, te weinig professionaliteit en onvoldoende slagvaardigheid zouden zij liever aanpakken door in het toezicht meer met andere gemeenten samen te werken, bijvoorbeeld regionaal. Sommige wethouders zouden ook liever meer ondersteuning en facilitering zien vanuit het rijk voor het uitvoeren van hun taak. Zoals een wethouder het onder woorden bracht: 'liever meer faciliteren dan centraliseren'.

Wethouders die zeggen die stap te hebben gemaakt naar meer samenwerking geven aan dat zij daardoor de schaal hebben om meer met het toezicht te kunnen doen en om het niveau verder op te krikken. Zij wijzen erop dat zij de voordelen van het lokale maatwerk en afstemming hebben kunnen behouden en tegelijkertijd toch ook meer 'waar voor hun geld' krijgen. Ze zeggen dat ze daarmee ook meer in lijn werken met de inkoop omdat zij zowel de inkoop als het toezicht binnen hetzelfde samenwerkingsverband hebben georganiseerd. Het samenwerken versterkt in hun ogen ook hun eigen kennis- en informatiepositie over wat er in de regio en bij de aanbieders in die regio speelt.

Een landelijk toezichthouder zou volgens de wethouders ook betekenen dat de afstand tussen het toezicht en het lokale werkveld van de gemeente groter wordt dan nu het geval is. Daardoor zouden er voordelen verloren gaan zoals de korte lijnen en verbindingen met de inkoop en het rechtmatigheidstoezicht.

Over de ontwikkeling en het toekomstbestendig maken van het Wmo toezicht

De rode draad in de gesprekken over dit thema komt er vooral op neer dat men in de plannen en de beleidsvorming zich meer wil richten op de integraliteit in het lokale sociale domein. Men onderkent dat dit ook gevolgen zal hebben voor het niveau en de inrichting van het Wmo toezicht. Omdat de middelen om uit te breiden er niet zijn zoekt men het in de eerdergenoemde richting zoals het meer verbinden en inzetten op een strengere inkoop en toelatingsdrempels zodat men met de juiste aanbieders in zee gaat. Verder denken de wethouders dat de oplossing vooral zit in meer (regionale) samenwerking om zo de gewenste schaal te krijgen die nodig is om hun toekomstplannen voor het Wmo toezicht in praktijk te brengen.

Over de professionalisering van de toezichtfunctie

Het opvallende aan dit thema is dat de wethouders het belang van professionaliteit van hun toezichthouders belangrijk vinden, maar vaak geven ze aan geen beeld te hebben van wat die professionaliteit zou moeten inhouden. Sommigen van hem wijten dit aan het ontbreken van een goed competentieprofiel voor die functie. Er zijn daarom bijna geen wethouders die zeggen gericht middelen vrij te maken voor de scholing en training van hun Wmo toezichthouders. Met name de wethouders van de gemeenten die het toezicht bij derden hebben belegd zien het meer een verantwoordelijkheid van hun opdrachtnemer om te zorgen voor voldoende professionaliteit van de toezichthouder. Zij ontlenen hun houvast over de professionaliteit uit de gesprekken die zij hebben in het kader van de opdrachtverlening en de werkafspraken die zij maken bijvoorbeeld in het kader van een jaarwerkplan met de toezichthouder.

Over de ervaren knelpunten in het Wmo toezicht

In het gesprek over knelpunten in het toezicht ging het de wethouders met name om de openbaarmaking van de rapporten. Het feit dat er een VNG-handleiding is over de openbaarmaking is waardevol zeggen zij, maar het betekent niet dat de wethouders daarmee op alle vragen voldoende antwoord hebben. Zij worstelen

vooral met de meer strategische vraag welke rol openbaarmaking rol zou moeten spelen en hoe ze daarin de juiste weg kiezen tussen stimuleren en 'shaming and blaming'. Hier levert voor sommige wethouders juist de samenwerking met andere gemeenten een nieuw knelpunt op, namelijk dat niet iedere gemeente op dezelfde lijn zit wat openbaarmaking betreft.

Verder kwamen in de gesprekken verschillende andere knelpunten naar voren waar de wethouders zeggen mee te worstelen bij de inrichting en uitvoering van het Wmo toezicht. De meest genoemde houden verband met het toezicht op de kwaliteit van de PGB gefinancierde aanbieders en de privacyregels die de uitwisseling van gegevens in de weg zitten zowel tussen als binnen de gemeenten. Zij vormen in de ogen van de wethouders een hindernis om meer samen te werken in het toezicht.

3 Hoofdpunten uit de enquête

3.1 Aanwijzen van een toezichthouder Wmo

Het college van burgemeester en wethouders wijst een of meer personen aan als toezichthouder (zie artikel 6.1 van de Wmo 2015). De toezichthouder heeft een brede, signalerende en controlerende rol. Bij het aanwijzen van toezichthouders dient zorgvuldig te worden overwogen welke functionarissen of organisaties deze rol kunnen vervullen. Hierbij is aandacht voor de onafhankelijke positie.

Net als in de voorgaande rapporten over het Wmo toezicht valt ook nu weer op dat veel gemeenten zeggen ervoor te kiezen om het toezicht te beleggen bij de GGD (45%) maar dit aandeel is vergeleken met vorig jaar aanzienlijk geslonken. Die verminderde voorkeur voor de GGD leidt tot een toename bij twee andere categorieën toezichthouders. Ten eerste zette de trend door bij gemeenten om het toezicht samen met andere gemeenten te doen. Die steeg in 2020 van 15% naar 24%. De samenwerking in het toezicht lijkt nu meer verbonden met de keuze om samen (regionaal) de inkoop van de Wmo te doen. Ook het aandeel 'inhuur externe' nam fors toe in 2020 naar 19% (was 4%).

Een opvallende tweede trend in het toezicht is dat gemeenten die antwoorden dat zij het 'anders' of 'zelf' doen daarbij toelichten dat dit zij het toezicht combineren met de inkoop. Zij voeren daarom contractmanagementgesprekken met een geselecteerd aantal aanbieders, waarbij kwaliteit onderwerp van gesprek is. Er is tweewekelijks signalenoverleg met beleid, kwaliteit en contractmanagement, waarin signalen over kwaliteit besproken worden check of dit naar andere paragraaf moet over verbinding met inkoop.

Ook dit keer zijn er gemeenten (5) die zeggen op de peildatum voor invullen van de vragenlijst geen toezichthouder te hebben aangewezen. Uit de toelichting die zij daarbij geven blijkt dat dit te maken heeft met tijdelijke omstandigheden zoals een fusie van de gemeente of het vertrek van toezichthouders en het nog niet ingevuld zijn van de vacature op het moment van beantwoording van de vragenlijst.

Het beeld wat betreft het aanwijzen van een toezichthouder is aan het verschuiven van grofweg minder bij de GGD en meer in samenwerking met elkaar.

3.2 Vastleggen van het onafhankelijk functioneren van het Wmo toezicht.

Met het oog op het onafhankelijk functioneren van het Wmo toezicht dient het college zich te onthouden van inmenging in de wijze waarop specifiek onderzoek wordt verricht of in de bevindingen, oordelen en adviezen van de toezichthouder. Dit geldt in het bijzonder wanneer de gemeente een eigen toezichthoudend ambtenaar aanwijst. Onafhankelijk functioneren kan worden gewaarborgd door dit vast te leggen in aanwijzings- of organisatiebesluiten, opdrachtenverlening of in de contractafspraken bij aanbesteding van het Wmo toezicht.

Deze vraag werd voor het rapport over Wmo toezicht 2019 buiten de enquête gehouden maar is voor dit jaar weer opgenomen. Het merendeel van de gemeenten antwoordt in de enquête dat men het onafhankelijk functioneren heeft vastgelegd. Bijna twee derde van de gemeenten (62%) zegt dat het is vastgelegd in een

organisatiebesluit, opdrachtformulering of in een contractafspraken. De overige gemeenten gebruikten hier een andere vorm voor zoals een mandaatbesluit of een collegebesluit. Ook kozen sommige gemeenten om die onafhankelijkheid op te nemen in een convenant of in de gemeenschappelijke regeling waarin het toezicht samen met andere gemeenten was geregeld (2020: 16% en 2018: 22%). Uitgaande van de antwoorden op de enquête is net als in 2018 bij 16% van de gemeenten helemaal niets vastgelegd en ontbreekt in ieder geval bij hen de formele vastlegging van die onafhankelijkheid.

Over het geheel genomen zien we dat in vergelijking met de uitvraag over 2018 er weinig is veranderd wat betreft de vastlegging van de onafhankelijkheid. Er is nog steeds een deel van de gemeenten die er niks over heeft vastgelegd.

3.3 Processen voor een onafhankelijke rol van het Wmo toezicht

In 2020 nam het aantal van de gemeenten toe waar de toezichthouder onafhankelijk informatie verzamelt en zelfstandig op basis van zijn professionaliteit een eigen onafhankelijk oordeel formuleert. Het ging van 80% naar bijna 90%. Hoewel er hier dus een toename is, zien we dat de toezichthouder nog steeds geen eigen rol heeft bij het bepalen van het moment en de zwaarte van een eventuele interventie. Ook dit keer schommelt het zo rond de 45%.

De onafhankelijke rol van toezicht in de gezamenlijke opgave van beleidsmakers, uitvoerders en toezichthouders om beleidsdoelen te realiseren komt tot uitdrukking in de wijze waarop en mate waarin de toezichthouder betrokken is bij een aantal processen rond de uitvoering en het beleid van de Wmo 2015 op lokaal niveau. In vergelijking met 2019 blijft het aantal gemeente gelijk waar de toezichthouder het college adviseert over de handhaafbaarheid van beleidsdoelen of de uitvoerbaarheid van Wmo taken in 2019 afnam (2018:35% en 2020: 35%). Hetzelfde geldt voor het aantal gemeenten dat de toezichthouder een rol laat spelen bij het bepalen van de toezichtdoelen, methoden en de inzet van capaciteit (2019: 52% en 2020:54%).

De processen die de onafhankelijke rol van de toezichthouder tot uiting brengen lijken zich te stabiliseren waarbij de tendens is dat het onafhankelijk oordelen en onafhankelijk informatie verzamelen zich beweegt naar een acceptabel niveau.

3.4 Werkprogramma

Het beeld voor wat betreft het hebben van een werkprogramma Wmo toezicht bleef nagenoeg gelijk aan dat van 2019. Ook nu weer beschikt ruim twee derde van de gemeente over een werkprogramma voor hun toezicht.

Er zijn wel meer gemeenten dan vorig jaar die in hun werkprogramma vastlegden welke middelen nodig zijn om het programma te kunnen uitvoeren (29% in 2019 tegenover 38% in 2020). Opnieuw is net als in de vorige rapport te wijzen op het belang en de noodzaak van duidelijke budgetafspraken (zie onder andere paragraaf 2.2 van het rapport Wmo toezicht 2018).

3.5 Reactief en pro-actief toezicht

Pro-actief toezicht vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde prioriteiten, thema's of risico's. Deze kunnen worden samengesteld in overleg met contractmanagement, consultants en beleidsmedewerkers. Ook signalen van inwoners, de gemeenteraad of zorgaanbieders kunnen onderwerp van pro-actief toezicht zijn. Reactief toezicht vindt doorgaans achteraf plaats naar aanleiding van meldingen.

Het aandeel van gemeenten dat uitsluitend reactief toezicht doet nam iets af van 35% in 2019 naar 33% in 2020. Als voornaamste reden waarom men zich in het Wmo toezicht beperkt tot het reactief toezicht werd net als voorgaande jaren met name genoemd het ontbreken van voldoende middelen of capaciteit en dat men nog bezig was met het ontwikkelen van pro-actief toezicht.

Verder bleef het percentage gemeenten dat zegt dat zij in 2020 zowel aan reactief als aan pro-actief toezicht deden nagenoeg gelijk. In 2020 deed namelijk 62% van de gemeente aan beide manieren van toezicht houden (2019: 63%). Toch lukte het ook dit jaar een flink deel (29%) van de gemeenten die beide doen niet om aan te geven wat dan bij hen de verhouding tussen het reactieve en het pro-actieve deel was. Bij degene die wel de verhouding konden aangeven zet de lijn zich door dat het aandeel pro-actief toezicht in die verhouding (80/20) stijgt: van 15% in 2018 naar 24% in 2019 naar 38% in 2020.

3.6 Gebruik van informatie uit het Wmo toezicht

Het gebruik van het Wmo toezicht voor de sturing van het gemeentelijk beleid en de uitvoering van de Wmo 2015 nam vorige jaren toe maar is vergeleken met 2019 stabiel gebleven en nog steeds niet groot te noemen als we de uitkomsten zien. Bijna 46 procent van de gemeenten gebruikt het toezicht voor alle drie in de enquête genoemde mogelijke doeleinden: beleidsvorming, inkoop en toewijzing van de Wmo (dat was 41% in 2019).

De verhoudingen waarvoor de informatie uit het Wmo toezicht wordt gebruikt blijven ook in 2020 nagenoeg gelijk. Ook in 2020 werden de bevindingen uit het Wmo toezicht in minder dan de helft van de gevallen gebruikt bij het opstellen en uitvoeren van het contractmanagement voor de inkoop van Wmo voorzieningen door de gemeente. Daarnaast is er een lichte toename van de gemeenten die zegt dat zij de toezichtinformatie gebruikt bij het toewijzen van Wmo voorzieningen aan burgers van de gemeente (2019: 25% en 2020: 27%). Iets minder dan een derde van de gemeente zegt dat ze het gebruikt bij het opstellen of aanpassen van het Wmo beleid in de gemeente.

3.7 Openbaarmaking van rapporten en maatregelen

De toezichthouder maakt zijn bevindingen zoveel mogelijk actief openbaar. Zie ook in dit verband ook de door de VNG uitgebrachte handreiking op dit punt. Door onderzoeksrapporten en/of adviezen van de Wmo toezichthouder actief openbaar te maken kan de gemeente transparant zijn. Hetzelfde geldt voor eventuele handhavende maatregelen en sancties die naar aanleiding van het Wmo toezicht worden getroffen.

De vragen over openbaarmaking zijn in de enquête 2020 minder uitgebreid vergeleken met die in 2019. Het aantal gemeenten dat zegt dat zij de rapporten en/of de maatregelen of sancties al openbaar maakt is nagenoeg gelijk gebleven en ligt zo rond de 25%. Het aandeel gemeenten dat deze stukken niet openbaar maakt is nog steeds groot maar lijkt geleidelijk af te nemen (2019: 76% naar 68%). Deze gemeenten die dus niets openbaar maken is gevraagd wat ze op dit punt van plan zijn. De antwoorden die zij geven laten zien dat 32% zijn rapporten in 2021 openbaar wil gaan maken. In 2019 gaf 40% aan dit in 2020 van plan te zijn. Ook is het aandeel van gemeenten dat zegt nooit openbaar te willen maken gedaald van 66% naar 36%. Mogelijke verklaring is dit een effect van de in juni 2020 verschenen VNG-handreiking die gemeenten en toezichthouders helpt bij het actief openbaar maken van toezichtrapporten Wmo.

3.8 Opstellen en bespreken jaarverslag Wmo toezicht

De toezichthouder dient zich achteraf in een openbaar jaarverslag te verantwoorden over de effectiviteit en doelmatigheid van de gemaakte keuzes en over de wijze waarop zij het afgelopen jaar heeft gefunctioneerd. Daarbij worden de effecten en het profijt van het toezicht inzichtelijk gemaakt.

In 2019 was het aantal jaarverslagen flink afgenomen naar 60 procent. Inmiddels neemt dat aantal verder af naar 52 procent in 2020. Tegelijkertijd nam het percentage gemeenten iets af dat het jaarverslag in de gemeenteraad bespreekt (van 15 naar 13 procent). In bijna de helft van de gemeenten stelt de Wmo toezichthouder helemaal geen jaarverslag op. Daarmee verslechterde de situatie op dit punt verder in 2020. Als redenen werden onder meer net als voorgaande jaren aangevoerd dat de jaarrapportage alleen voor de hele regio of het sociale domein werd gemaakt en niet verder was gespecificeerd voor het Wmo toezicht. Ook zei men af te zien van jaarrapportage omdat er geen calamiteiten of onderzoeken waren.

3.9 Inspanningen en resultaten

Net als vorig jaar hadden gemeenten lang niet allemaal de cijfers naar eigen zeggen goed in beeld. Daardoor is het lastig om tot een verantwoorde kwantificering te komen. De geleverde cijfers zijn dan ook dit keer zoveel mogelijk gecorrigeerd voor dubbeltellingen en geëxtrapoleerd. De gebruikte cijfers die hieronder worden genoemd moeten daarom – net als die van vorig jaar – met de nodige voorzichtigheid worden gebruikt. Zij bieden wel houvast om een beeld te krijgen van de cijfermatige trend.

Het beeld is dat in 2020 op bijna alle bevroegde aspecten de resultaten zijn afgenomen in vergelijking die van 2019 en dat zij terug lijken te zijn op het niveau van 2018. Opvallend daarbij is wel dat het aantal onderzoek naar aanleiding van calamiteiten min of meer gelijk bleef.

	2018	2019	2020
Onderzoeken	2.127	3.030	2.146
Meldingen calamiteit	563	1.138	883
Onderzoeken n.a.v. calamiteit	316	593	590
Rapporten	1.689	2.315	1.796
Maatregelen	216	475	248

Bij onderzoeken vormde ook dit keer de gemeenten met 1 tot 10 onderzoeken het grootste aandeel in het geheel. Toch daalde dit aandeel van 214 gemeenten in 2019 naar 76 gemeenten in 2020.

Het aantal gemeenten met geen enkele melding van calamiteiten nam in 2020 af van 164 in 2019 naar 137. Dit lijkt positief maar daarbij moet worden bedacht dat het in 2019 nog om 56% van de gemeenten ging en dat het in 2020 om 67% van

de gemeenten gaat. Kortom het aandeel gemeenten met geen enkele melding van calamiteiten in 2020 is relatief toegenomen in dat jaar.

Een vergelijkbare trend is er ook bij het aantal onderzoeken naar aanleiding van calamiteiten. Daar daalde het aantal gemeenten dat geen enkel onderzoek deed naar aanleiding van calamiteiten weliswaar van 176 in 2019 naar 143 in 2020. Maar het relatieve aandeel van gemeente zonder een enkel onderzoek naar een calamiteit nam vorig jaar juist toe van 60% naar 70%.

Er zijn ook minder gemeenten gaan rapporteren over toezichtonderzoeken. Over het geheel nam het aantal gemeenten dat geen enkel rapport uitbracht af 118 naar 100 maar steeg hun relatieve aandeel in 2020 van 40% naar 48%.

Tot slot het beeld van de maatregelen en sancties die in 2020 werden getroffen naar aanleiding van Wmo-toezicht. Die aantallen daalden fors zoals in de bovenstaande tabel te zien is. Tegelijkertijd was ook te zien aan de antwoorden dat het relatieve aandeel van gemeenten die helemaal geen maatregelen of sancties trof in 2020 steeg van 70% naar 80%.

3.10 Invloed maatregelen bestrijding Covid-19

De maatregelen in verband met de bestrijding van Covid-19 hadden in 2020 hun invloed op de uitvoering van het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen. Gemeenten en hun toezichthouder kozen er bijvoorbeeld voor om het toezicht geheel stop te zetten, toezichtbezoeken uit te stellen of het toezicht anders uit te voeren dan gebruikelijk is.

In de enquête is daarom aan de hand van twee stellingen gemeenten gevraagd naar de invloed van Covid-19 maatregelen op de frequentie en de diepgang van het Wmo toezicht. Het merendeel van de gemeenten gaf aan dat de maatregelen rond de bestrijding van Covid-19 invloed had op hun toezicht in 2020. Soms ging dat om aanpassen van de frequentie van het toezicht (62%) en soms om het aanpassen van de diepgang (54%). Bijna een derde van de gemeente (31%) gaf aan dat Covid-19 geen enkele invloed had op de frequentie en de diepgang van het Wmo toezicht in dat jaar.

Bijlage 1 Verantwoording en resultaten enquête

Verantwoording

In het onderzoek voor deze rapportage zijn de volgende activiteiten uitgevoerd.

1 Enquête

Onder alle 352 gemeenten is net als vorig jaar een vragenlijst uitgezet. Bij de invulling van die vragenlijst moest worden uitgegaan van de situatie op de peildatum van 31 december 2020. De non-respondenten zijn in juli eenmalig gerappelleerd en kregen een verlengde antwoordtermijn van vier weken.

Er waren medio augustus 2021 bij het sluiten van de beantwoordingstermijn na rappelling 272 volledig beantwoorde vragenlijsten ontvangen. Deze response was lager dan vorig jaar (292 vragenlijsten) en voldoende om hiermee statistisch gezien een betrouwbare uitspraak te doen voor alle 352 gemeenten.

2 Thema opvattingen wethouders

Er werd bij het sluiten van de beantwoordingstermijn van de vragenlijsten door 62 gemeenten aangegeven dat de wethouder bereid was tot een gesprek met de inspectie. Er werden 21 van deze 62 gemeenten geselecteerd voor een gesprek. De gesprekken zijn gevoerd aan de hand van een leidraad met de volgende onderwerpen:

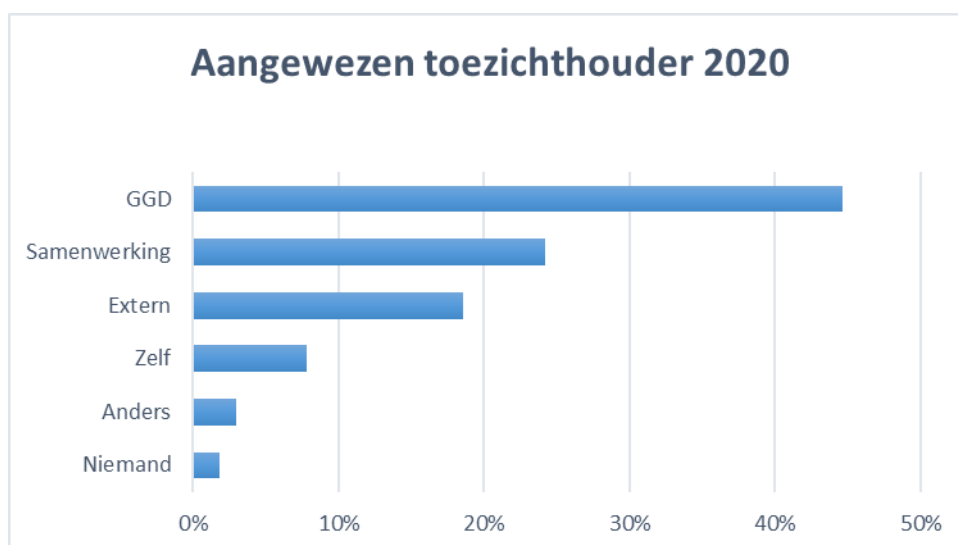
- Het belang van het Wmo toezicht voor de kwaliteit van de Wmo.
- De middelen voor het Wmo toezicht.
- De betrokkenheid van de gemeenteraad bij Wmo.
- Het centraliseren van het Wmo toezicht.
- De ontwikkeling van het Wmo toezicht in de gemeente.
- De wijze waarop het Wmo toezicht toekomstbestendig te maken.
- De professionalisering van de toezichtfunctie.
- De ervaren knelpunten in het Wmo toezicht.

Resultaten enquête

Aanwijzing van een toezichthouder kwaliteit Wmo voorzieningen

Het college van burgemeester en wethouders wijst een of meer personen aan als toezichthouder op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen (zie artikel 6.1 van de Wmo 2015). Kruis aan welke van de onderstaande mogelijkheden van toepassing is (meerdere antwoorden mogelijk)

- 1 Uw gemeente voert het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen volledig zelf uit;
- 2 Uw gemeente voert het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen uit maar doet dit in samenwerking met een of meer andere gemeenten;
- 3 Uw gemeente heeft een GGD de opdracht gegeven al het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen uit te voeren;
- 4 Uw gemeente heeft een GGD de opdracht gegeven alleen het calamiteitentoezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen uit te voeren;
- 5 Uw gemeente heeft een extern bureau (niet zijnde een GGD) de opdracht gegeven al het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen uit te voeren;
- 6 Uw gemeente heeft een extern bureau (niet zijnde een GGD) de opdracht gegeven alleen het calamiteitentoezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen uit te voeren;
- 7 Uw gemeente kiest voor een andere dan de hiervoor genoemde mogelijkheden om toezicht te houden op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen, namelijk als volgt: ...;
- 8 Uw gemeente had in 2019 niemand aangewezen als toezichthouder op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen.

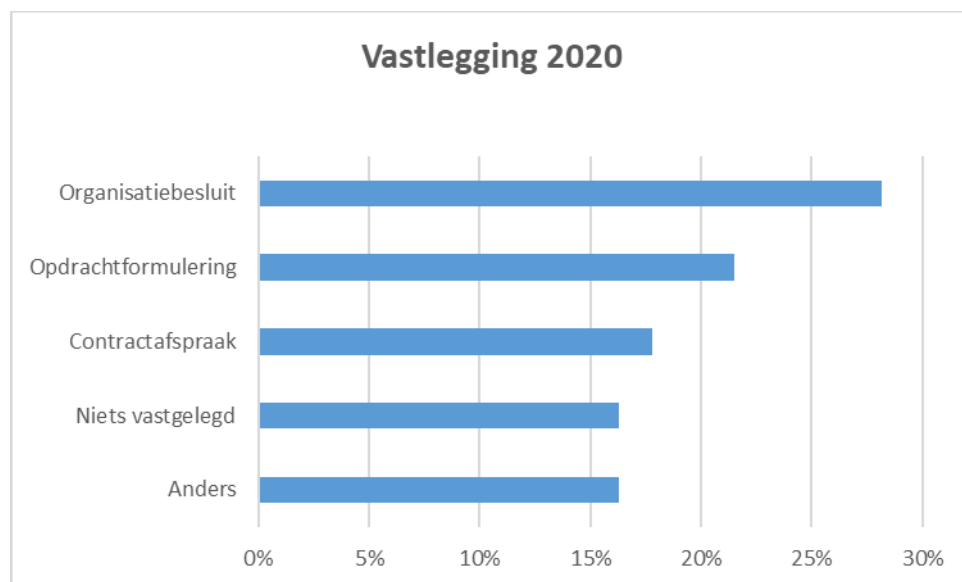
Noot: in verband met de overzichtelijkheid zijn de antwoordcategorieën 3 en 4 samen genomen in de tabel. Dat geldt ook voor antwoordcategorieën 5 en 6.

Vastleggen van het onafhankelijk functioneren

Met het oog op het onafhankelijk functioneren van het Wmo toezicht dient het college zich te onthouden van inmenging in de wijze waarop specifiek onderzoek wordt verricht of in de bevindingen, oordelen en adviezen van de toezichthouder. Dit kan worden gewaarborgd door dit vast te leggen in organisatiebesluiten, opdrachten of contractafspraken bij aanbesteding van het Wmo toezicht.

Op welke wijze heeft u het onafhankelijk functioneren van het Wmo toezicht vastgelegd?

- 1 organisatiebesluit
- 2 opdrachtformulering
- 3 contractafpraak
- 4 anders, namelijk op de volgende wijze: ...
- 5 er is hier niets over vastgelegd

Processen voor een onafhankelijke rol van het Wmo toezicht

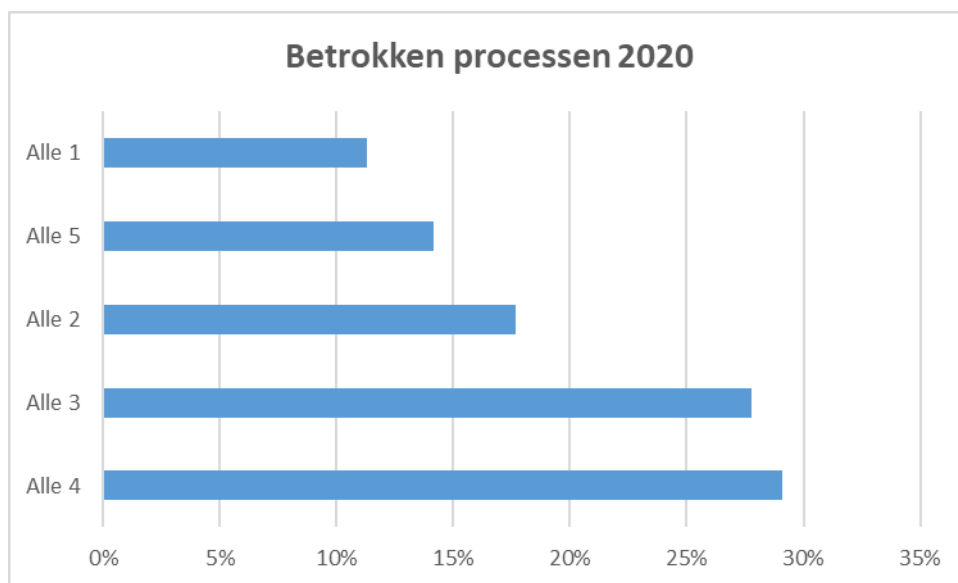
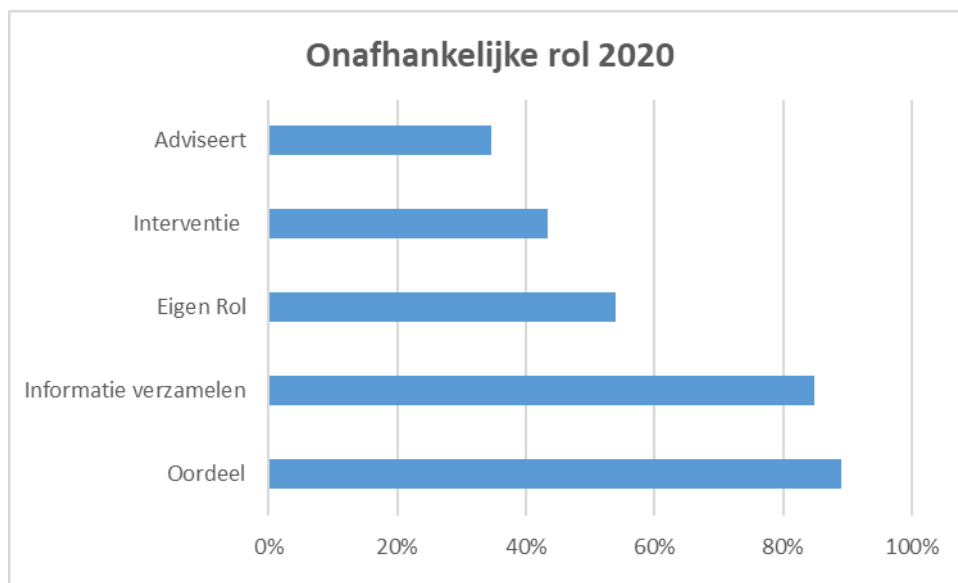
De onafhankelijke rol van toezicht in de gezamenlijke opgave van beleidsmakers, uitvoerders en toezichthouders om beleidsdoelen te realiseren komt in ieder geval tot uitdrukking bij de volgende processen.

Geeft u aan welke processen in uw gemeente van toepassing zijn (meerdere antwoorden mogelijk):

- 1 de toezichthouder adviseert het college over de handhaafbaarheid van beleidsdoelen of de uitvoerbaarheid van Wmo taken;
- 2 de toezichthouder speelt een eigen rol bij het bepalen van de toezichtdoelen, methoden en de inzet van capaciteit;
- 3 de toezichthouder verzamelt onafhankelijk informatie, zo mogelijk met medewerking van de aanbieder(s) waarop men toezicht houdt;

4 de toezichthouder formuleert zelfstandig op basis van zijn professionaliteit een eigen onafhankelijk oordeel;

5 de toezichthouder speelt een eigen rol bij het bepalen van het moment en de zwaarte van een eventuele interventie, waarbij het college eindverantwoordelijk blijft.

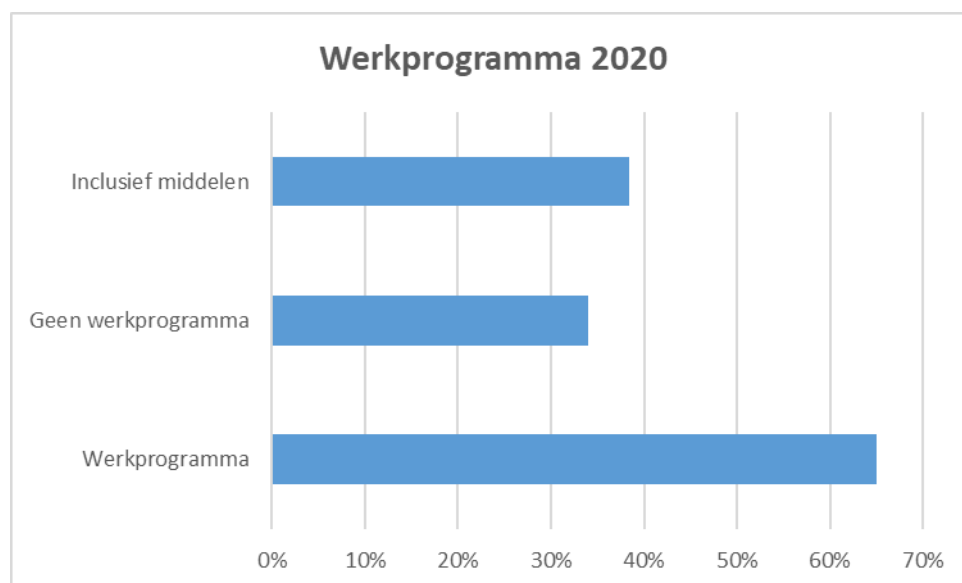

Werkprogramma

In een werkprogramma (soms ook werkplan genoemd) voor het Wmo toezicht staan de aandachtsvelden en – voor zover mogelijk – de belangrijkste onderzoeken die zullen worden uitgevoerd. Het werkprogramma vermeldt daarnaast welke middelen nodig zijn om het programma te kunnen uitvoeren.

Geef u aan of de volgende situatie op u van toepassing is (meerder antwoorden mogelijk):

- 1 De gemeente heeft een werkprogramma/werkplan opgesteld voor het toezicht op de kwaliteit van de Wmo-voorzieningen;
- 2 De gemeente heeft daarbij aangegeven welke middelen (fte en/of budget) nodig zijn voor de uitvoering van dat werkprogramma/werkplan.

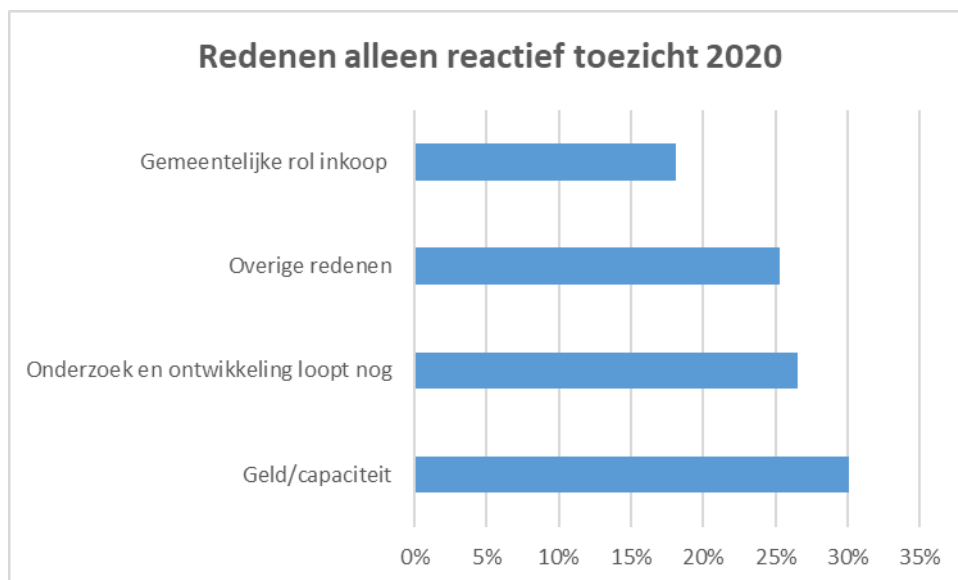
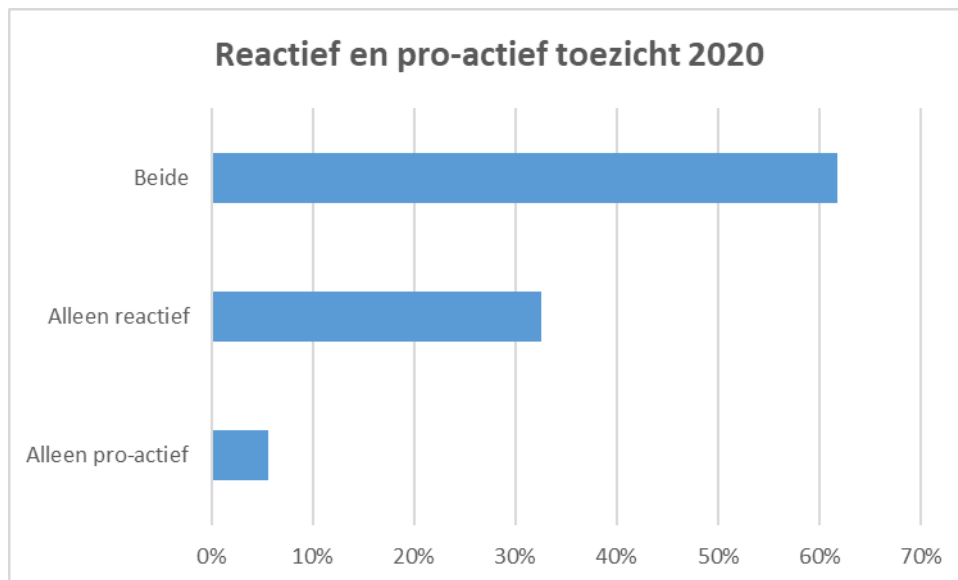

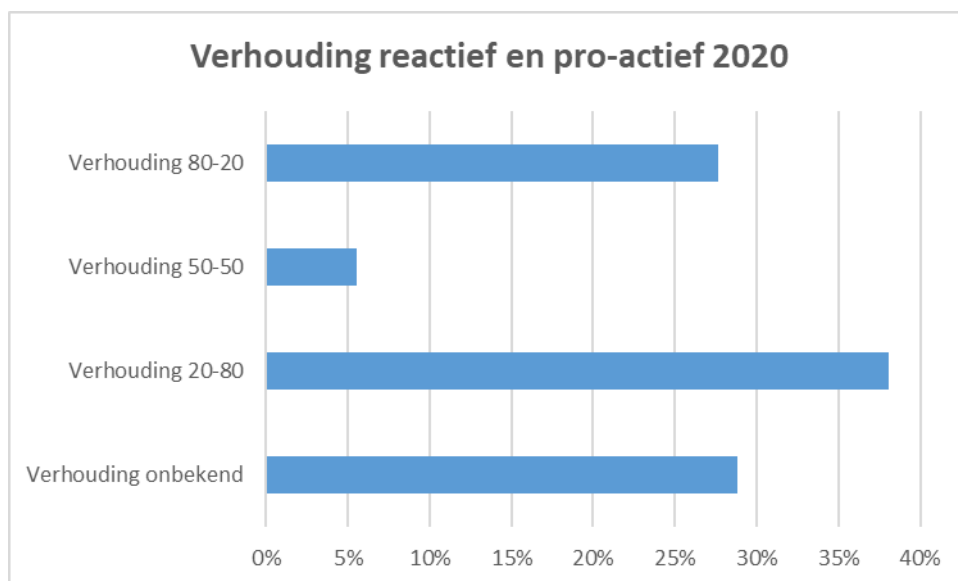
Reactief en pro-actief toezicht

Het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen kan op verschillende manieren worden onderscheiden. Het meest gangbare is in reactief en pro-actief toezicht. Reactief toezicht is toezicht dat wordt gedaan naar aanleiding van meldingen van calamiteiten of vanwege signalen. Pro-actief toezicht wordt in de regel geprogrammeerd in enig jaar en gebeurt thematisch of naar specifieke aanbieders op grond van een risicoanalyse. Het kan ook gaan om de beoordeling van nieuwe aanbieders.

Geef u hieronder aan wat in uw situatie van toepassing is.

- 1 er wordt alleen reactief toezicht gedaan;
- 2 er wordt in de gemeente aan reactief en aan pro-actief toezicht gedaan;
- 3 er wordt alleen pro-actief toezicht gedaan.

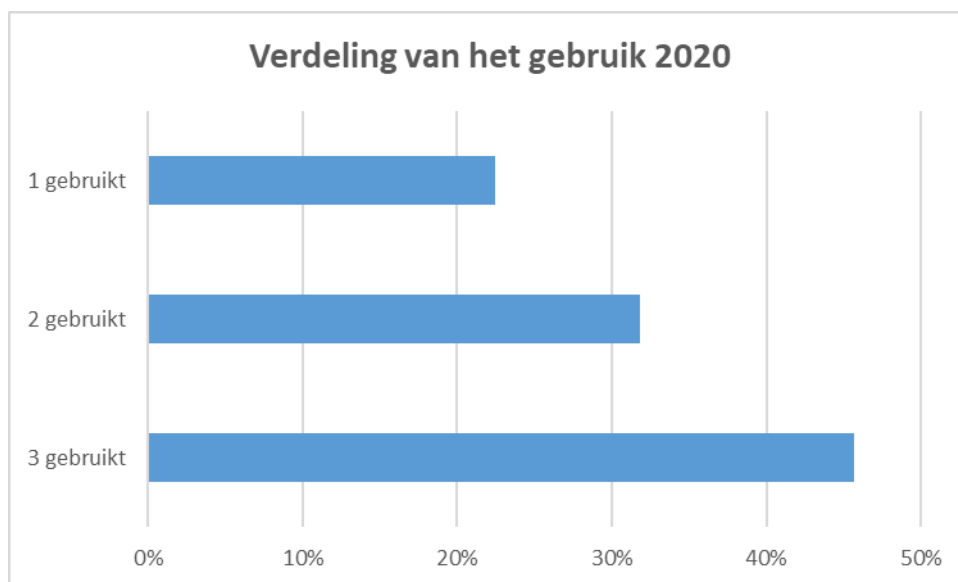
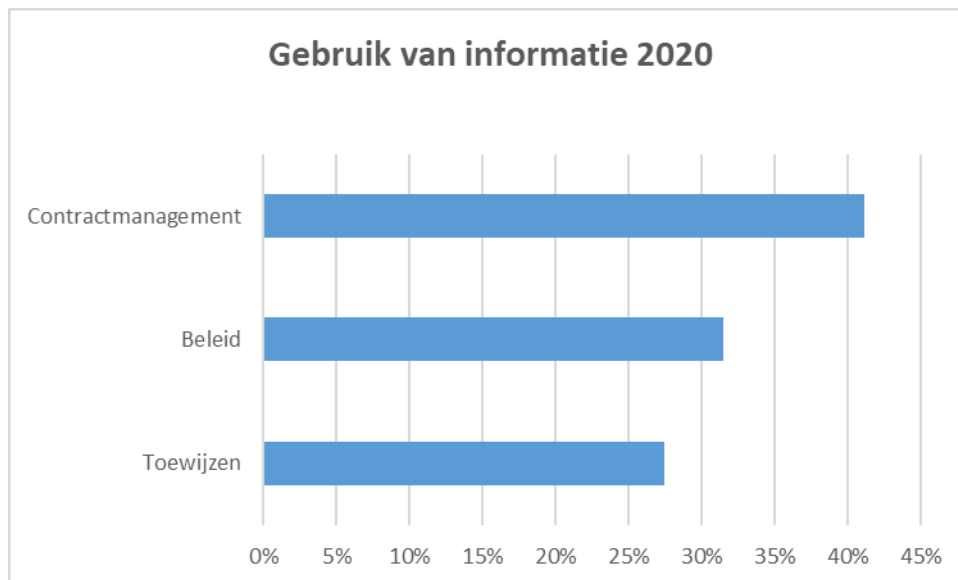

Gebruik van de informatie uit het Wmo toezicht

Met het toezicht komt informatie naar voren over het effect van regels en beleid en de manier waarop deze regels worden uitgevoerd. Toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen kan niet los worden gezien van sturing van het gemeentelijk beleid en uitvoering van de Wmo 2015. De bevindingen uit het toezicht op de kwaliteit van de Wmo kunnen worden gebruikt om het beleid en het proces van de verstrekking van de Wmo voorzieningen aan te passen en (beter) af te stemmen.

Geef u aan welke situatie in uw gemeente van toepassing is (meerdere antwoorden mogelijk):

- 1 de bevindingen uit het Wmo toezicht worden gebruikt bij het opstellen of aanpassen van het Wmo beleid in de gemeente;
- 2 de bevindingen uit het Wmo toezicht worden gebruikt bij het opstellen en uitvoeren van het contractmanagement voor de inkoop van Wmo voorzieningen door de gemeente;
- 3 de bevindingen uit het Wmo toezicht worden gebruikt bij het toewijzen van Wmo voorzieningen aan burgers van de gemeente (denk hierbij bijvoorbeeld aan het gebruik van bevindingen uit het Wmo toezicht door de Wmo consulenten).

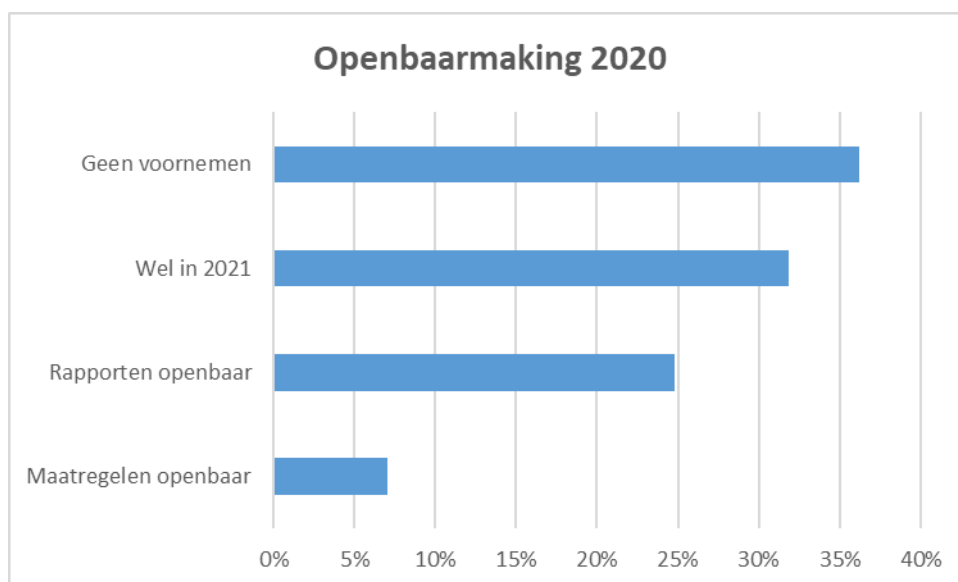
Openbaarmaking van rapporten en adviezen

Het principe van transparant toezicht heeft betrekking op het inzichtelijk maken van vijf aspecten van toezicht: nut en noodzaak, de waarborgen voor onafhankelijkheid, de keuzes, de bevindingen en het resultaat van het toezicht. De toezichthouder maakt zijn bevindingen zoveel mogelijk actief openbaar. Door openbaarmaking kan een beeld worden gegeven van de toezichthoudende activiteiten en het effect daarvan. Het geeft daarmee voor andere dan de betrokken aanbieders de mogelijkheid om van de bevindingen uit het Wmo toezicht te leren. Het kan burgers inzicht verschaffen in de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning in hun gemeente. Door onderzoeksrapporten en/of adviezen van de Wmo toezichthouder actief openbaar te

maken kan de gemeente tot die transparantie komen. Hetzelfde geldt voor eventuele handhavende maatregelen en sancties die naar aanleiding van het Wmo toezicht worden getroffen.

Geef aan welke situatie in uw gemeenten van toepassing is (meerdere antwoorden mogelijk)¹:

- 1 De rapporten en/of adviezen over het Wmo toezicht worden actief openbaar gemaakt
- 2 De handhavende maatregelen en/of sancties naar aanleiding van het Wmo toezicht worden actief openbaar gemaakt
- 3 Deze stukken worden niet openbaar gemaakt maar de gemeente gaat dat in 2021 wel doen
- 4 Deze stukken worden niet openbaar gemaakt en er is ook geen voornemen dat te gaan doen

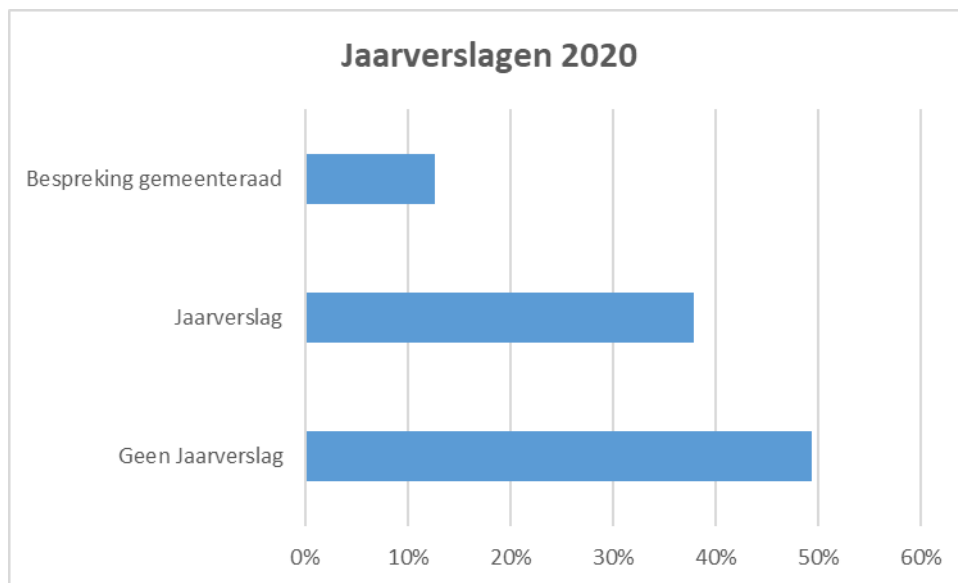
Opstellen en bespreken jaarverslag Wmo toezicht

De toezichthouder dient zich in een openbaar jaarverslag te verantwoorden over de uitgevoerde werkzaamheden en resultaten van het toezicht.

Geef u aan welke situatie in uw gemeenten voor het toezicht op de kwaliteit van de Wmo van toepassing is (meerdere antwoorden mogelijk):

- 1 er is een openbaar jaarverslag 2019 over het Wmo toezicht;
- 2 er is een openbaar jaarverslag 2019 over het Wmo toezicht en het wordt/ werd besproken in de gemeenteraad;
- 3 er is geen openbaar jaarverslag 2019 over het Wmo toezicht.

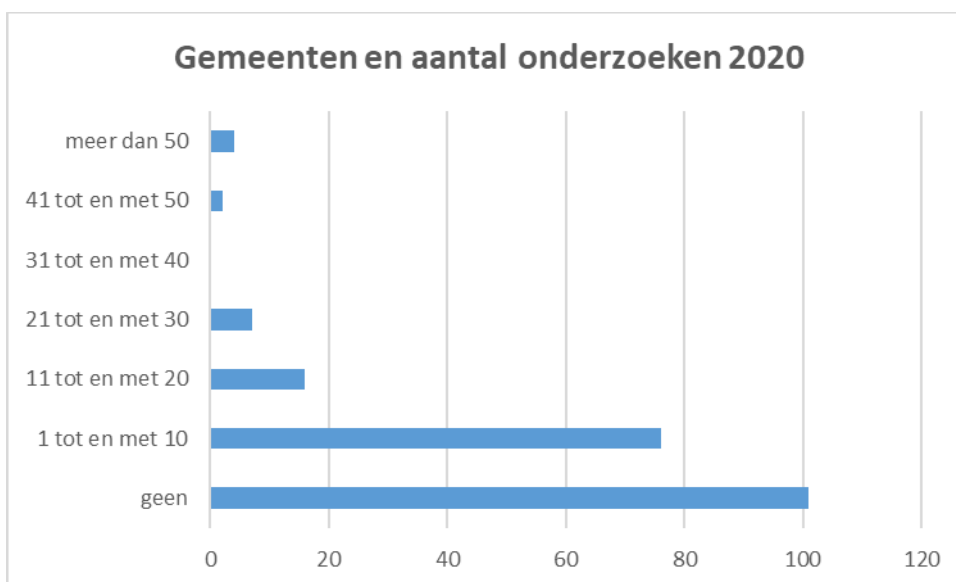
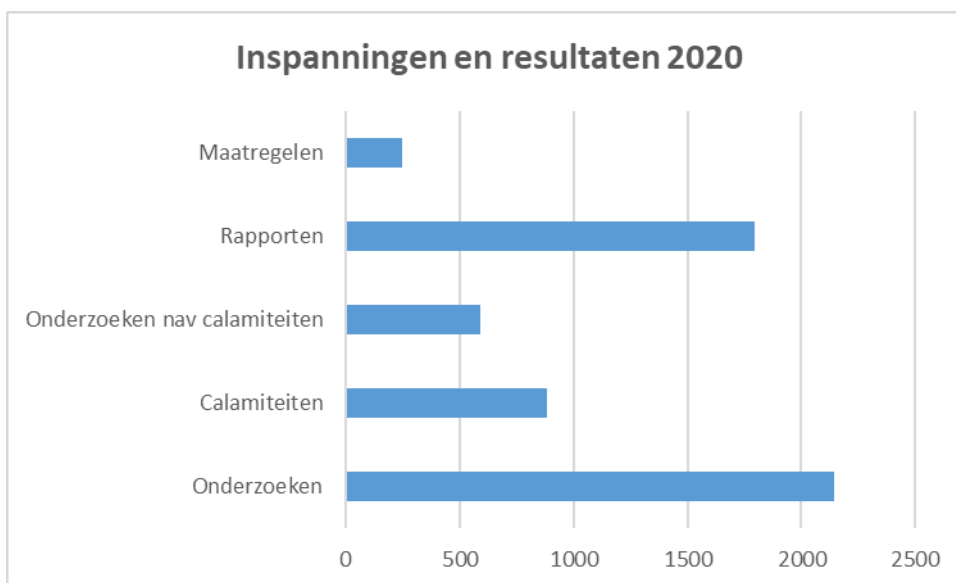
¹ De antwoordmogelijkheden bij deze vraagstelling zijn gewijzigd ten opzichte van de vragenlijst 2019.

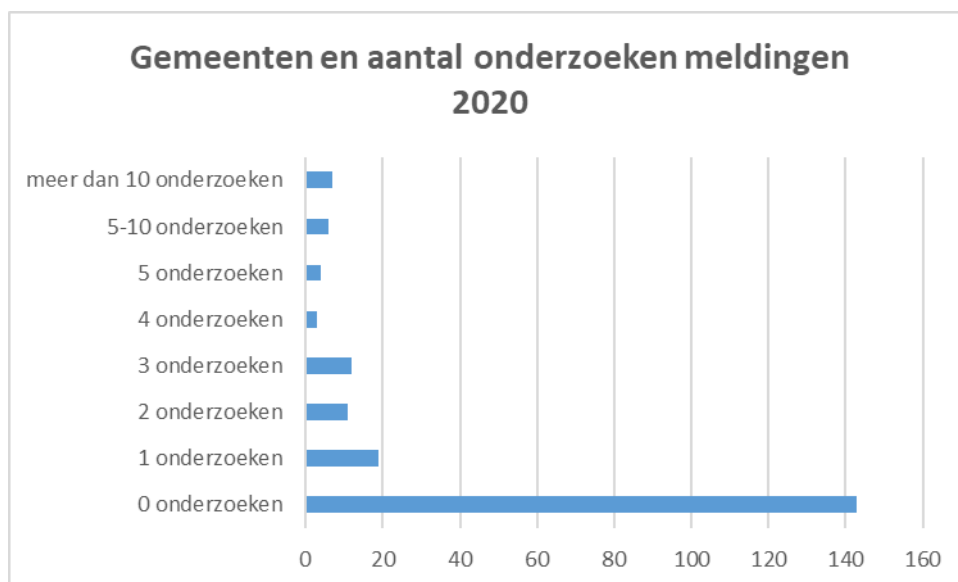
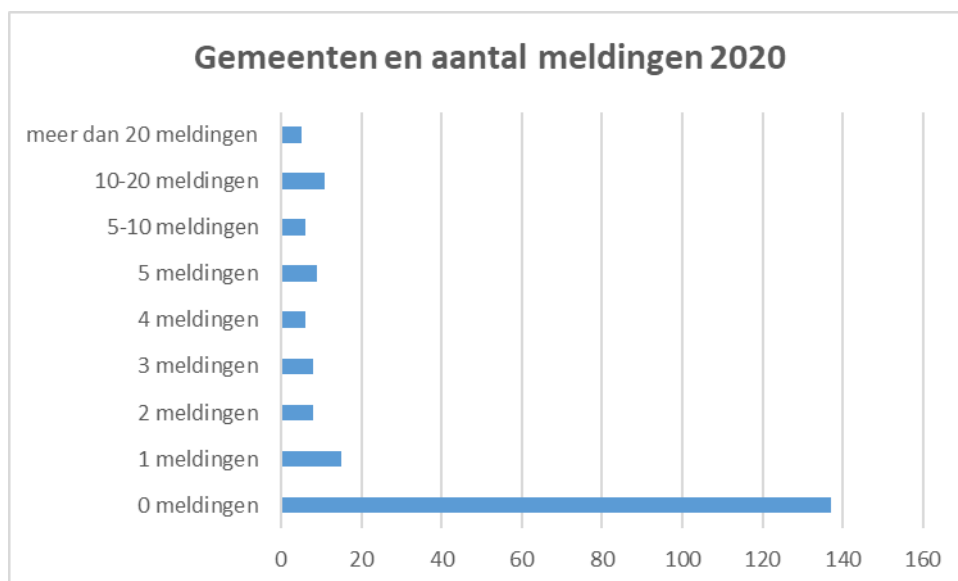

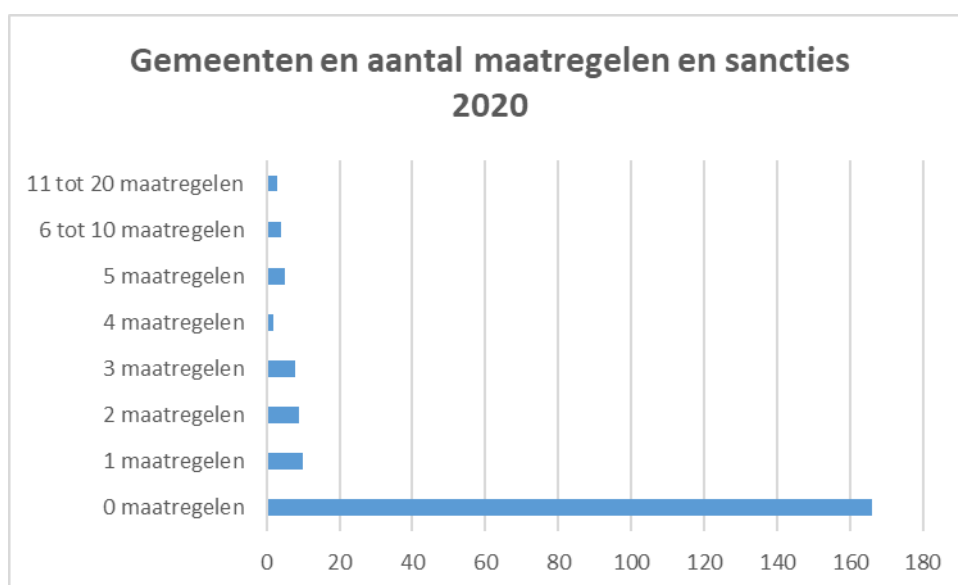
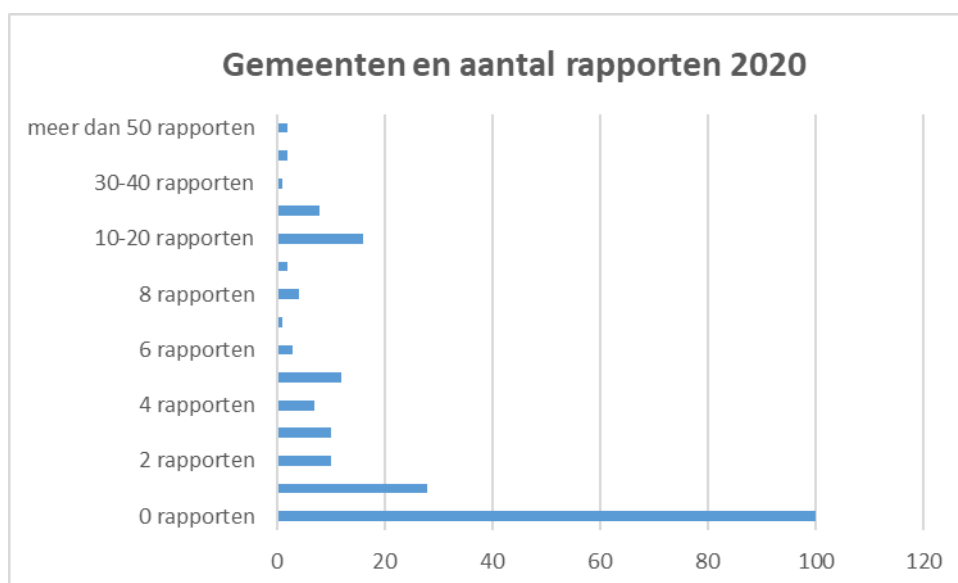
Inspanningen en resultaten

Het rapport Wmo toezicht 2019 zal net als dat over 2018 een beeld geven van de inspanningen en resultaten van het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen. Wilt u hieronder de volgende gegevens invullen voor uw gemeente:

- 1 het aantal onderzoeken dat in 2019 is uitgevoerd door de toezichthouder op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen in uw gemeente;
- 2 het aantal op grond van de Wmo 2015 verplichte meldingen van calamiteiten en geweld dat u en/of uw toezichthouder ontving in 2019;
- 3 het aantal onderzoeken dat naar aanleiding van de op grond van de Wmo 2015 verplichte meldingen van calamiteiten en geweld in 2019 is uitgevoerd.
- 4 het aantal Wmo toezichtrapporten en/of adviezen dat er in 2019 is opgesteld.
- 5 het aantal handhavingsmaatregelen en/of andere sancties dat uw college heeft getroffen naar aanleiding van het Wmo toezicht in 2019.

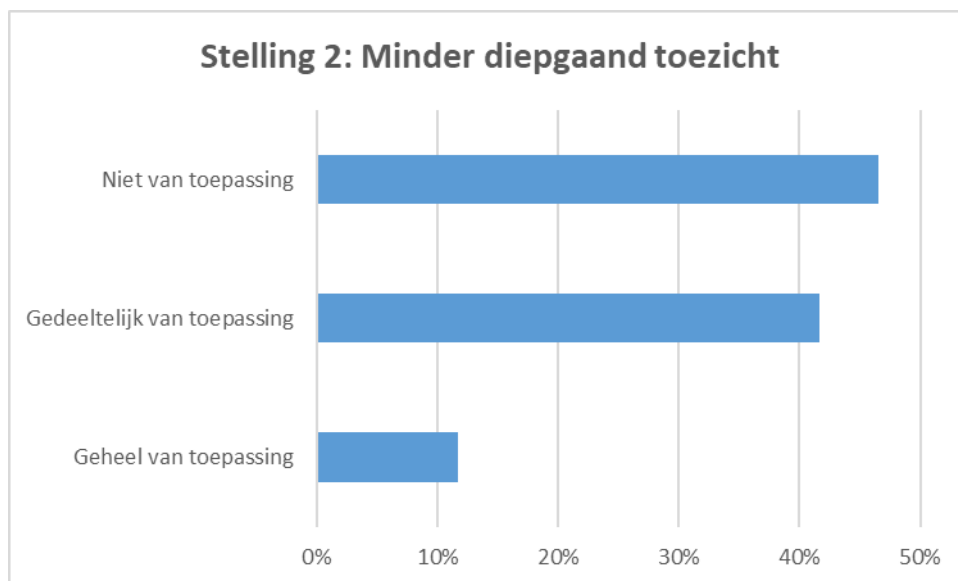
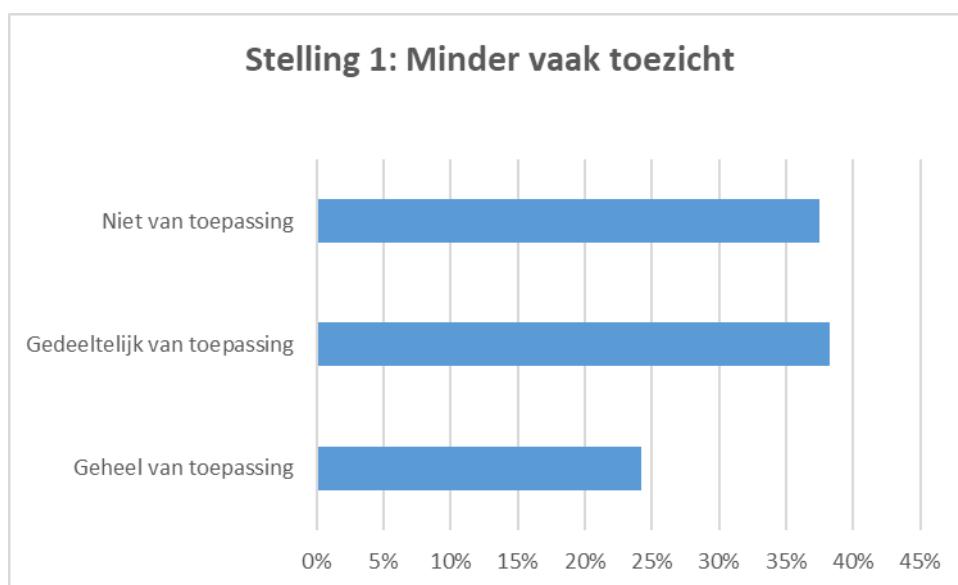
De invloed van de maatregelen ter bestrijding van Covid-19

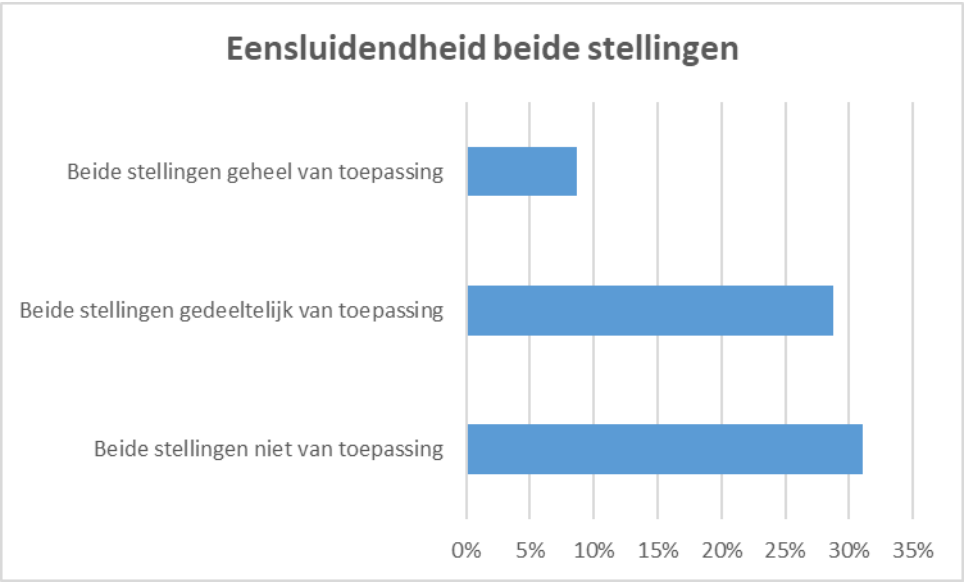
De maatregelen in verband met de bestrijding van Covid-19 kunnen in 2020 van invloed zijn geweest op de uitvoering van het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen. Zo kan bijvoorbeeld het toezicht geheel stop zijn gezet, toezichtbezoeken uitgesteld of werd het toezicht anders uitgevoerd dan gebruikelijk. Geeft u aan de hand van uw antwoord op de volgende stellingen de invloed aan van de maatregelen in verband met Covid-19 maatregelen.

1 De maatregelen in verband met Covid-19 waren van invloed op het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen: er werd minder vaak toezicht uitgevoerd dan

gebruikelijk (antwoordmogelijkheden: geheel van toepassing/gedeeltelijk van toepassing/niet van toepassing)

2 De maatregelen in verband met Covid-19 waren van invloed op het toezicht op de kwaliteit van de Wmo voorzieningen: er werd minder diepgaand toezicht uitgevoerd dan gebruikelijk (antwoordmogelijkheden: geheel van toepassing/gedeeltelijk van toepassing/niet van toepassing)

Bijlage 2 Stand van zaken aanbevelingen 2019

Aanbeveling	Stand van zaken
<i>Gemeenten die dat nog niet hebben gedaan moeten meer tempo maken in het ontwikkelen van het Wmo toezicht en zorgen dat dit van een voldoende niveau is.</i>	Hier is geen aantoonbare voortgang op gemaakt als we kijken naar de bevindingen die in het rapport Wmo toezicht 2020 staan. Het gezamenlijk thematisch toezicht naar Begeleid Wonen is afgerond en de rapportage is eind april 2021 gepubliceerd. Het was mede gericht op het 'leren' van en door de Wmo toezichthouder. Het project is ook extern geëvalueerd. Zie link voor het rapport en evaluatie: Kwetsbare doelgroep maakt beschermd wonen complex – gezamenlijk toezicht IGJ en Wmo-toezichthouders heeft meerwaarde; er zijn ook haken en ogen Publicatie Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd Onderzoeksbureau Significant Public doet in opdracht van VWS onderzoek naar toekomstscenario's voor het Wmo-toezicht. De centrale vraag binnen dit onderzoek is: 'Welke afspraken zijn wenselijk om het gemeentelijk toezicht op de kwaliteit van Wmo-voorzieningen (zorg in natura en pgb) en het gemeentelijk toezicht op rechtmatigheid en fraude, structureel te verbeteren en om een bepaalde basiskwaliteit te waarborgen?'. Het rapport verschijnt naar verwachting eind 2021.
<i>Leg de onafhankelijke positie en werkwijze van de Wmo toezichthouder vast.</i>	In december 2020 is er een vernieuwde VNG-handreiking Wmo toezicht voor de

	gemeenten gepubliceerd waarin dit aspect aan bod komt. Zie de link naar de vernieuwde handreiking: Nieuwe handreiking voor Wmo-toezicht VNG
Verbeter het opdrachtgeverschap en opdrachtnemersrol	Dit is opgenomen in de Visie van GGD GHOR Nederland op de toezichtstaken van de GGD 'en (zie toelichting verderop in de tabel)
Ontwikkel het landelijk kennisnetwerk	De e-learning wordt dit najaar afgerond. De vraagbaak is er sinds kort in de vorm van een besloten forum bij de VNG (toegankelijk voor toezichthouders die in dienst zijn van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen of GGD-organisaties). Er zijn (regionale) intervisiegroepen gestart. VNG bereidt een congres voor over Wmo toezicht eind 2020. Dit congres is uitgesteld tot eind 2021.
Beleidsvisie ontwikkelen voor Wmo toezicht door GGD	GGD GHOR Nederland heeft een traject in gang gezet om te komen tot voorstellen voor versterking van het GGD-toezicht. Bouwstenen hierin zijn de formulering van een toezichtwijzer (aan de hand van de zes uitgangspunten voor GGD toezicht die centraal staan in de visie), en een professionele standaard. In de verbetervoorstellen is de opdrachtnemersrol een van de aandachtspunten.

www.igj.nl